

DŮCHODY

Jak se změní systém penzijního připojištění

[čtěte na straně 3](#)

PROJEKT

Kvalita dalšího profesního vzdělávání

[čtěte na straně 4](#)

PRÁCE A ZDRAVÍ

Duševní poruchy jsou stále častější příčinou invalidity

[čtěte na straně 8](#)

Slovo ministra

Česká politická reprezentace ani veřejnost nemůže strítit hlavu do píska před nezbytnými změnami důchodového systému. O důchodové reformě diskutujeme již čtyři roky a i z hlediska doporučení všech významných zahraničních institucí včetně Evropské komise nelze dále otálet. Jsem proto velmi rád, že poslanci schválili první etapu důchodové reformy. Teď je k tomu totiž ještě vhodný okamžik, protože bude možné změny dělat pozvolna, postupně, nikoli náhle a rychle. Cím více bychom odkládali tyto nezbytné změny v důchodovém systému, tím by později musely být prudší a rychlejší.

Navrhovaná stabilizační opatření jsou nutná, jsou nezbytná, jsou důsledkem nevyhnutelného demografického vývoje, na který by musela zareagovat jakákoliv vláda v jakémkoliv politickém složení.

Rád bych ale upozornil na to, že přijetím novely zákona o důchodovém pojistění dojde velmi výrazně ke zlepšení situace některých skupin obyvatelstva. Například budou mít výhodnější penze matky dětí pečující o děti do čtyř let. Tato doba se jim bude započítávat jako náhradní doba pojistění. Pomaturitní studium vysokoškoláků bude sice z náhradní doby pojistění vyloučeno, to však nepředstavuje pro vysokoškolsky vzdělané občany prakticky žádnou újmu. Vzhledem k tomu, že povinná doba pojistění bude 35 let, není problém splnit limit ještě před dosažením hranice odchodu do důchodu.

Výhodnější výpočet penzí budou mít osoby, které pečují o závislou osobu alespoň 15 let v domácí péči. Důchody těchto osob byly dosud většinou velmi nízké. Tito lidé, i když pojistné neplatili, přinášeli a přinášejí státu velké úspory tím, že na jeho bedra nesvalují péči o své blízké.

Opozice přednesla řadu pozměňovacích návrhů, jejichž přijetí by znamenalo faktický konec důchodové reformy. Vypuštění postupného zvyšování důchodového věku by znamenalo růst výdajů důchodového systému s tím, že již okolo roku 2017 a pravděpodobně ještě dříve by došlo k převýšení důchodových výdajů nad příjmy z pojistného a systém by se dostal do permanentních deficitů.

Zvýhodňující opatření navrhaná opozicí se týkala některých skupin pojistenců, například horníků. Ale hornictví, to již není celoživotní zaměstnání. Hornické povolání může být vykonáváno jen do naplnění nejvyšší přípustné expozice jako hygienické normy, která brání nepříznivým dopadům na zdraví a pracovní schopnost horníků. V důsledku této nejvyšší přípustné expozice by po skončení práce v hornictví neměl být již zdravotní stav horníků nepříznivý. Také všechna data, která jsou shromážděna na okresních správách sociálního zabezpečení, ukazují, že z hlediska invalidit, nemoci z povolání a celkové nemocnosti nevybočují horníci z koridoru ostatních manuálně pracujících profesí v České republice.

[Pokračování na straně 3](#)

Poslanci schválili I. etapu důchodové reformy

Programové prohlášení vlády obsahuje záměr provést důchodovou reformu ve třech etapách. Ministerstvo práce a sociálních věcí připravilo v rámci I. etapy důchodové reformy návrh tzv. zákona o parametrických změnách v základním důchodovém pojistění. Cílem navržených opatření je především přispět k lepší finanční udržitelnosti základního důchodového pojistění.

Lze je členit na část týkající se doby pojistění a náhradní doby pojistění (doby, ze které není placeno pojistné), část týkající se podmínek nároku na důchod, část týkající se výše důchodu, část týkající se podmínek nároku na výplatu důchodu a část týkající se změny definice invalidity.

Nejvýznamnější NAVRHOVANÉ ZMĚNY

K nejvýznamnějším navrhovaným opatřením v základním důchodovém pojistění patří:

- plynulé pokračování v postupném zvyšování důchodového věku na 65 let u mužů a žen, které nevychovaly žádné dítě nebo jedno dítě, a na 62 až 64 let u ostatních žen (podle počtu vychovaných dětí),
- postupné prodloužení doby pojistění
- zrušení doby studia získané v období po 31. prosinci 2009 jako náhradní doby pojistění s výjimkou posuzování nároku na invalidní důchod,
- postupné omezení zápočtu náhrad-

© NIKOLAY MAMLUKE | DREAMTIME.COM

tění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod z 25 let na 35 let včetně náhradních dob pojistění nebo na 30 let bez náhradních dob pojistění,

- zrušení doby studia získané v období po 31. prosinci 2009 jako náhradní doby pojistění s výjimkou posuzování nároku na invalidní důchod,
- sjednocení dosavadní pevné věkové hranice pro „trvalý“ nárok žen na vdovský důchod (nyní 55 let) a mužů na vdovecký důchod (nyní

58 let) na věk o 4 roky nižší, než činí důchodový věk pro muže stejného data narození,

• nové vymezení invalidity (zavedení tristupňové invalidity) s „trvalou“ ochranou výše dosavadních částečných invalidních důchodů v případě změny invalidity ze II. stupně invalidity na I. stupeň (dosud existují dva druhy invalidních důchodů, a to plný invalidní důchod a částečný invalidní důchod),

• změna plného invalidního důchodu na důchod starobní ve stejně výši při dosažení věku 65 let,

• zvyšování procentní výměry starobního důchodu za dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod při současném pobírání tohoto důchodu v plné výši, a to o 0,4% výpočtového základu za každých 360 kalendářních dnů nebo při pobírání tohoto důchodu v poloviční výši, a to o 1,5% výpočtového základu za každých 180 kalendářních dnů,

• zrušení podmínky pro nárok na výplatu starobního důchodu vedle příjmu z výdělečné činnosti, která spočívá ve sjednání pracovněprávního vztahu nejdéle na dobu jednoho roku.

[Pokračování na straně 3](#)

Kdo vyhrál druhý ročník soutěže Naděje pro změnu ústavů?

V kongresovém centru ČVUT v pražských Dejvicích byly za účasti místopředsedy vlády a ministra práce a sociálních věcí Petry Nečase 24. června slavnostně vyhlášeny výsledky 2. ročníku soutěže Naděje pro změnu ústavů. Soutěž vyhlásilo občanské sdružení Quip – Společnost pro změnu a jejím smyslem je zvýšit kvalitu života lidí s postižením, které ještě žijí v ústavech.

Hodnotící komise nejvíce ocenila projekt ústavu Zahradník v Kladně.

Pracovníci kladenského ústavu prokázali prostřednictvím soutěžního projektu, že jsou připraveni poskytovat služby na velmi individuální úrovni.

Na druhém místě skončil ústav

ZDROJ: WWW.KVALITAVPRAXI.CZ

FOTO: MILOVAN TRAJKOVIC

Změny v nemocenském pojištění

Prvního ledna příštího roku nabude účinnosti nový zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb. Původně se tak mělo stát už k 1. lednu 2007, jeho účinnost však byla odložena nejprve na 1. ledna letošního roku zákonem č. 585/2006 Sb. a poté na 1. ledna 2009 zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

Zároveň od tohoto dne nabývají účinnosti změny v dalších zákonoch navazujících na nový zákon o nemocenském pojištění, zejména v zákoníku práce a v zákoně o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Poslanecká sněmovna schválila 25. června návrh zákona, kterým se mění a doplňuje nový zákon o nemocenském pojištění a některé související zákony. Tento návrh zákona je označován za „technickou novelu“, protože schválená novela obsahuje především dílčí úpravy směřující ke zjednodušení provádění nemocenského pojištění a napravuje drobné legislativní nesrovnalosti. Zároveň se schváleným ná-

FOTO: © BARTOSZ OSTROWSKI | DREAMTIME.COM

vrhem zákona novelizuje zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, a další zákony v souvislosti s rozhodnutím Ústavního soudu, kterým zrušil neposkytování nemocenského za první tři kalendářní dny pracovní neschopnosti.

ZMĚNY od 1. září 2008

- Sazba pro výpočet nemocenského za první tři kalendářní dny pracovní neschopnosti se snižuje z 60% na 25%.
- Vznikla-li pracovní neschopnost nebo karanténa (dále jen pracovní neschopnost) 30. nebo 31. srpna 2008 a přechází do září, bude nemocenské za 1. a 2. září ve výši 60% denního vyměřovacího základu.
- Nemocenské bude pojistencům náležet i při karanténě kratší než 4 dny.
- Příslušníkům ozbrojených sil bude náležet nemocenské za první tři kalendářní dny pracovní neschopnosti.

Nový zákon o nemocenském pojištění a změny v souvisejících zákonech od 1. ledna 2009

Nový zákon o nemocenském pojištění přináší proti stávající právní úpravě nemocenského pojištění zaměstnanců, příslušníků ozbrojených sil a osob samostatně výdělečně činných (OSVČ). Nepředpokládá se vydání žádné podrobnější prováděcí vyhlášky.

- komplexní úprava systému nemocenského pojištění, s výjimkou pojistného. Nový zákon zahrnuje nemocenské pojištění zaměstnanců, příslušníků ozbrojených sil a osob samostatně výdělečně činných (OSVČ). Nepředpokládá se vydání žádné podrobnější prováděcí vyhlášky.
- zvýšení zainteresovanosti zaměstnavatelů na výši pracovní neschopnosti svých zaměstnanců. Nemocenské náleží až od 15. dne trvání pracovní neschopnosti. Za prvních 14 dnů pracovní neschopnosti poskytuje zaměstnavatel náhradu mzdy.
- přenesení provádění nemocenského pojištění ze zaměstnavatelů (z organizací) na okresní správy sociálního zabezpečení. Zaměstnavatelé se již nerozdělují na organizace a malé organizace.

Pokračování na straně 2

Bez povolení pracuje v ČR nejvíce Slováků a Ukrajinců

Ze zprávy o potírání nelegálního zaměstnávání cizinců v roce 2007, kterou MPSV předložilo vládě

Kontrolní útvary úřadu práce provedly v roce 2007 kontrolu 21 897 zahraničních pracovníků (z toho 8 458 žen) a z tohoto počtu bylo zjištěno pochybení u 3 825 osob – z čehož u 1 662 osob (z toho 599 žen) byla zjištěna nelegální práce a u 2 163 osob nesplnil zaměstnavatel svoji informační povinnost vůči úřadu práce uloženou v § 87 zákona o zaměstnanosti.

FOTO: © EVGENIY_P | DREAMSTIME.COM

K nejpočetnější skupině podle státního příslušnosti s počtem nelegálně a neohlášeně zaměstnávaných osob se řadí občané Slovenska (1 418 osob), v jejichž případě zaměstnavatel nesplnil informační povinnost, a občané Ukrajiny (1 292 osob). Tyto výsledky představují nemennou skutečnost v porovnání s údaji z předcházejících let, je však třeba na ně nahlížet také v souvislosti s nejvyšším početním zastoupením občanů z obou uvedených států mezi legálně zaměstnanými zahraničními pracovníky na trhu práce v ČR.

Na dalších místech se v první desítce objevují státní příslušníci Polska, Vietnamu, Moldavska, Bulharska, Rumunska, Číny, Mongolska, Ruska a Německa.

Pokuty za téměř 22 milionů korun

V roce 2007 pracovalo nelegálně nejvíce zahraničních pracovníků ve zpracovatelském průmyslu (479 osob, z toho 225 žen), ve stavebnictví

(399 osob, z toho 67 žen) a v činnostech zahrnujících služby převážně pro podniky (381 osob, z toho 135 žen).

Ve sledovaném období v roce 2007 uložily úřady práce za porušení předpisů na úseku zaměstnanosti zahraničních pracovníků celkem 785 pokut v celkové výši 21 896 900 Kč. Z toho bylo uloženo celkem 136 pokut zaměstnancům ve výši 330 700 Kč a 649 pokut zaměstnavatelům ve výši 21 566 200 Kč.

Při kontrole právnických osob, ve kterých působí cizinci, bylo v roce 2007 během kontrol zjištěno 189 osob, u nichž bylo prokázáno nedodržení § 89 zákona o zaměstnanosti, přičemž v roce 2006 se jednalo o 310 osob. Došlo tedy ke snížení o 121 osob.

Pro porovnání je třeba dodat, že ke dni 31. prosince 2007 působilo na českém trhu práce celkem 240 242 pracovníků ze zahraničí (z toho 78 836 žen) jako zaměstnanci nebo účastníci v právnických osobách, kteří obdrželi povolení k zaměstnání. Celkový počet zahraničních pra-

covníků ke stejnemu datu roku 2006 byl 185 075 osob (z toho 58 466 žen), rok 2007 tedy vyzkouje navýšení počtu o 55 167 osob. Z celku evidovaných zahraničních pracovníků bylo 3 860 (tj. 1,6%) osob účastníků v obchodních společnostech a 25 138 (tj. 10,5%) osob v družstvech.

Výsledky kontroly dodržování pracovněprávních předpisů, které provádějí inspektoráty práce, nepotvrzily domněnku, že dochází v České republice k výraznému porušování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů legálně zaměstnávajících cizince. Zaměstnavatelé porušovali pracovněprávní předpisy bez ohledu na to, zda se jednalo o občana České republiky, nebo cizince. Při zaměstnávání cizinců přetrvává zejména problém jazykové bariéry, která způsobuje neznalost našich zákonů a fakticky znemožňuje domáhání se práv a nároků z pracovněprávních vztahů.

ASISTENČNÍ SYSTÉM – PREVENCE NELEGÁLNÍ PRÁCE

Boj proti nelegálnímu zaměstnávání cizinců má vedle kontrolně-reprezisní složky i složku preventivní, jejíž důležitost nadále vzrůstá. Prevence nelegálního zaměstnávání úzce souvisí s dostatkem veřejně přístupných věrohodných informací, a to jak pro občany tzv. třetích zemí, tak pro jejich zaměstnavatele. V roce 2007 MPSV ČR rozvíjelo nástroje i v této oblasti (aktualizace informací na Integrovaném portále MPSV ČR, vydávání letáků aj.).

Proti tzv. „klientskému systému“ se rozhodlo MPSV ČR ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR zřídit preventivní nástroj založený na principu přímé asistence jeho potenciálním obětem. MPSV ČR usilovalo o získání finančních prostředků na tento nástroj jako partner v projektu, který by byl hrazen z programu Evropské unie „Aeneas“, tato snaha však nebyla úspěšná.

Ministerstvo vnitra ČR začátkem roku 2007 projekt zaměničního rozvojového spolupráce s názvem Prevence zneužívání pracovních sil na evropském trhu práce se zaměřením na Českou republiku. Následně v srpnu 2007 dokončilo MPSV ČR zadávací řízení na veřejnou zakázku s názvem „Realizace aktivit proti nelegální pracovní migraci do ČR z Ukrajiny“. Realizátorem pro projekt i zakázku byla vybrána Charita Česká republika. Propojením aktivit projektu a za-

kázky vznikl systém představovaný pro veřejnost jako pilotní Asistenční systém zaměstnávání občanů Ukrajiny v ČR realizovaný za podpory MPSV ČR a MV ČR. Asistenční systém zahrnoval síť poradenských a asistenčních center na Ukrajině (Charkov, Lvov, Užhorod) a v ČR (Praha, Brno, Litoměřice, Hradec Králové, Plzeň), která realizovala:

- a) sjednání kontaktu mezi zaměstnavateli a uchazeče,
- b) přímé zprostředkování práce (pouze v ČR),
- c) sociálně-právní poradenství,
- d) asistenční – zejména při vypříložení a podávání žádostí o povolení a při jednání na úřadech,
- e) informační a propagační činnosti,
- f) monitoring a analýzu situace v ČR i na Ukrajině.

(TZ)

Cílem Asistenčního systému nebyla řízená masová pracovní migrace, zásadní bylo ukázat migrantům i zaměstnavatelům, že lze využít i jiných cest než jen přes klienty. Snahou bylo i posílit důvěru migrantů ve státní instituce hostitelského státu a ve vyhodnocování práva vlastními silami. Systém byl založen na preventivním působení přímo při počáteční fázi rozhodování potenciálního nelegálního pracovního migranta i zaměstnavatele, šíření osvěty prostřednictvím informací o výhodách legálního postupu při vstupu na český trh práce a o rizicích postupu nelegálního. V případě rozhodnutí migranta pro legální formu pak nabízel poskytnutí určitého komplexního asistenčního servisu.

(TZ)

REAKCE

Stanovisko MPSV k jeho roli v „kuřimské kauze“

V souvislosti s tzv. kuřimskou kauzou a informacemi z výpovědi některých svědků, které zazněly v médiích, zveřejňujeme následující stanovisko.

Role Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v tzv. „kuřimské kauze“ byla zcela standardní. Pracovníci MPSV běžně intervenují ve všech složitějších případech sociálně-právní ochrany dětí. Vstupují do osobního kontaktu s klienty, se sociálními pracovníky, pracovníky zařízení pro děti a dalšími odborníky, kteří jsou do případu zapojeni. Je tak možné koordinovat, metodicky vést a supervidovat aktivity ve prospěch ohrožených dětí.

Stejně tak do tzv. „kuřimské kauzy“ vstoupilo aktivně MPSV hned na počátku, tj. od chvíle, kdy byla údajná dívka Anna nahlášena úřadem, a to odbornými konzultacemi s OSPOD. S dalším vývojem kauzy následovala každodenní komunikace s příslušnými OSPOD, Klokánkem, kde byly děti umístěny, a s klienty, tedy širší rodinou. Pracovníci MPSV nejdali v žádném případě z podnětu třetí osoby a nikdy žádné třetí osobě neposkytli záštítu pro její aktivity (v souvislosti s informacemi o J. Patočkově).

MPSV ani žádný jeho pracovník nikdy nepožadoval umístění dospělé osoby do Klokánku – to ani není vzhledem k povaze zařízení možné. V případě umístění údajné dívky Anny zprostředkovala pracovnice MPSV Mgr. Katalová telefonicky přání rodiny, aby mohla dospělá osoba dívku vzhledem k jejímu špatnému psychickému stavu do Klokánku

doprovodit – rozhodnutí bylo podečteno na pracovnících Klokánku.

Pokud jde o návštěvu Klokánku, pracovníci MPSV Klokánky běžně nenavštěvují, pokud nejde o rešenou situaci konkrétního dítěte nebo pokud nejsou pozváni. Zařízení okamžité pomoci Klokánky jsou zřízeny Fondem ohrožených dětí, k jejich kontrole je příslušný pražský magistrát. Pracovnice MPSV uskutečnila návštěvu Klokánku Brno v rámci intervence v této konkrétní kauze, kdy v Brně navštívila všechny zainteresované OSPOD i krajský úřad, konzultovala se všemi pracovníky situaci a stejná schůzka byla domluvena i v Klokánku. Šlo o zjištění pohledu pracovnice Klokánku na věc a o nabídku spolupráce a odborné pomoci ze strany MPSV.

Ze strany MPSV nebylo Klokánku ani nikomu jinému žádným způsobem vyhrožováno. MPSV poskytovalo po celou dobu pracovníkům Klokánku odborné konzultace, včetně právních. V situaci, kdy Klokánek zamezil návštěvám rodiny u nezletilých dětí, se podle názoru MPSV jednalo o protiprávní jednání, a MPSV proto Klokánku stejně jako OSPOD doporučilo, aby tento zákaz byl upraven soudem. Do doby, než byly návštěvy soudně zakázány, bylo podle názoru MPSV možné realizovat návštěvy supervidované odbornými pracovníky Klokánku.

(TZ)

Změny v nemocenském pojištění

Pokračování ze strany 1

Podle nového zákona o nemocenském pojištění a souvisejících předpisů (po jejich novelizacích, včetně změn schválených Poslaneckou sněmovnou 25. 6. 2008) dochází od 1. ledna 2009 oproti současné právní úpravě k této významnějším změnám:

Nemocenského pojištění podle nové právní úpravy **nejsou účastní**

• společníci s. r. o. a komanditisté komanditních společností a ti členové dřužstev, kteří mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro dřužstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni, pokud jsou členy dřužstva, kde podmínkou členství není jejich pracovní vztah k dřužstvu; tyto osoby budou nadále povinově pojištěny jen důchodemově za stanovených podmínek,

• studenti a žáci.

Zvyšuje se hranice příjmu, který je podmínkou účasti na nemocenském pojištění (rozhodný příjem), **z dnešních 400 Kč** v kalendářním měsíci na **částku 2 000 Kč** v kalendářním měsíci. Současně se zavádí automatická valorizace výše rozhodného příjmu.

OSVČ může být nově účastna nemocenského pojištění i bez ohle-

du na placení záloh na pojistné na důchodové pojištění; vyměřovací základ si volí sama bez ohledu na dosažené příjmy a výdaje.

Nárok na nemocenské má nově pouze zaměstnanec, jehož pracovní neschopnost (karanténa) trvala déle než 14 kalendářních dnů; pokud by trvala kratší dobu, nárok na nemocenské nemá. Po dobu prvních 14 dnů bude zaměstnanec, kterému trvá pracovní poměr, zabezpečen náhradou mzdy, kterou bude poskytovat zaměstnavatel.

U peněžité pomoci v mateřství se zavádí možnost vystřídání nároku na dávku mezi ženou, která dítě porodila, a otcem dítěte nebo jejím manželem po uplynutí 6 týdnů po porodu.

U ošetřovného se zavádí možnost jednoho vystřídání mezi opravněnými. Při souhlužu nároku na tutéž dávku **z více zaměstnání** zakládajících účast na nemocenském pojištění se poskytne ze všech zaměstnání pouze **jedna dávka**, která se vypočte z příjmů dosažených ve všech těchto zaměstnáních.

Změny v redukčních hraničích

• namísto dvou redukčních hranič budou nově **tři redukční hranice**,

• z částky do první redukční hranice se započte 90 %, z částky mezi

FOTO: © TOMASZ TROJANOWSKI | DREAMSTIME.COM

první a druhou redukční hranici se započte 60 % a z částky mezi druhou a třetí redukční hranici se započte 30 %.

Provádění nemocenského pojištění budou nově zajišťovat pouze orgány nemocenského pojištění (nikoli tedy již zaměstnavatelé). Zaměstnavatelé budou plnit jen evidenční a oznamovací povinnosti,

včetně předávání potřebných dokladů příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ).

Náhrada mzdy (platu) či **náhrada odměny** (dále jen „náhrada mzdy“) bude poskytována zaměstnavatelem v období prvních 14 kalendářních dní trvání dočasné pracovní neschopnosti či karantény.

Náhrada mzdy náleží za pracovní den, a to při dočasné pracovní neschopnosti od čtvrtého pracovního dne a při karanténě od prvého pracovního dne. Neposkytuje se za dobu po skončení zaměstnání. Výše **náhrady mzdy** činí od čtvrtého dne 60 % upraveného (redukovaného) průměrného výdělku.

Zaměstnavatel může kontrolovat, zda zaměstnanec se v období prvních 14 kalendářních dnů dočasně pracovní neschopnosti **zdržuje** v **místě pobytu** a dodržuje dobu a rozsah povolených vycházků. Zaměstnavatel může také požádat OSSZ o provedení kontroly dodržování léčebného režimu zaměstnance a o ověření správnosti uznání pracovní neschopnosti u příslušného ošetřujícího lékaře. Zaměstnavatel může **náhradu mzdy snížit**, popř. **ji neposkytnout**, a to i zpětně, pokud se zaměstnanec nezdržoval v místě pobytu.

Zaměstnanci, kterým **náleží po stanovenou dobu pracovní ne-**

schopnosti plat nebo **náhrada platu** či **služební příjem** (zpravidla měsíc), **nebudou mít**

Změní se systém penzijního připojištění

Druhá etapa důchodové reformy by mohla platit již v roce 2010

Druhá etapa důchodové reformy se týká především transformace systému penzijního připojištění. Změny navrhuje komise složená ze zástupců Ministerstva financí ČR, České národní banky, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a také Asociace penzijních fondů ČR.

Navrhané úpravy by měly spočívat:

- v oddělení majetku penzijních fondů a účastníků penzijního připojištění zavedením nového systému penzijního připojištění – tzv. paralelního systému, který bude fungovat vedle současného systému. Stávající penzijní fondy zůstanou zachovány s tím, že nebudou moci uzavírat od určitého data nové smlouvy o penzijním připojištění. V novém systému budou prostředky účastníků penzijního připojištění, alokován v tzv. účastnických fondech s různou investiční strategií, obhospodařovat nově založené subjekty – penzijní společnosti. Penzijní společnosti budou rovněž zabezpečovat výplatu jednorázového vyrovnaní a penzi na dobu určitou. Pro zabezpečení doživotních výplat penzi budou do systému zapojeny životní pojišťovny. Stávajícím účastníkům bude umožněno přejít do nového systému;
- v podpoře čerpání doživotních penzí a motivaci k vyšším příspěvkům. Návrhy v této oblasti přitom směřují k daňové motivaci, případně k úpravě hranic příspěvku účastníka pro určení výše státního příspěvku.

Po projednání uvedeného materiálu vláda uložila ministru financí ve spolupráci s ministrem práce a sociálních věcí zajistit vypracování konkrétních tezí pro přípravu nového zákona o penzijním připojištění do konce září 2008. V platnost by mohly vstoupit v roce 2010.

Vyšší výnosnost i vyšší bezpečnost

Cílem transformace je dále zprůhlednit hospodaření, umožnit vyšší výnosnost a vyšší bezpečnost uložení prostředků účastníků. Výše nákladů penzijního fondu dosud není nijak omezena. Jinými slovy řečeno: Čím vyšší náklady penzijní fond má, tím menší výnosy připisuje jak účastníkům penzijního připojištění, tak akcionářům. Po provedené transformaci dle doporučované varianty bude

otázka nákladů řešena tak, že bude stanovena horní mez úplaty za správání majetku účastníků penzijního připojištění vyčleněného do účastnických penzijních fondů a sankce za její překročení.

Prestože dle nové právní úpravy insolvenčního zákona účinné od ledna 2008 jsou v případě úpadku penzijního fondu nároky účastníků penzijního připojištění pohledávkami postavenými na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, může dojít k tomu, že v rámci konkursu nebudou všechny nároky účastníků uspokojeny. Je tedy nutné dosáhnout toho, aby prostředky účastníků nebyly majetkem penzijního fondu a nemohly spadat do konkursní podstaty.

Systém penzijního připojištění tak, jak je nastaven v dnešní době, s sebou nese významné riziko, které je důležité v rámci transformace odstranit. Tím je nízká „kapitálová přiměřenosť“ vzhledem k důchodové opci (tj. možnost každého účastníka zvolit si doživotní výplatu penze a s tím související stále narůstající dlouhověkost). Důsledkem této opce je, že fondy nejsou pojistné riziko, a proto se svou podstatou blíží životní pojišťovně. Současná právní úprava na ně ovšem neklade stejně požadavky na kapitálovou přiměřenosť a tvorbu technických rezerv, jako klade na činnost životní pojišťovny. Životní cyklus penzijního připojištění prochází dvěma fázemi – nejprve fází spořící, následně fází výplaty. Cílem první fáze je nashromáždit co nejvíce prostředků, cílem druhé fáze je zabezpečit jejich výplatu. Současný systém penzijního připojištění není vyhraněným produktem: během spořící fáze se hospodářsky projevuje jako kolektivní investování, zatímco během výplaty penzi vykazuje znaky pojišťovny. Penzijní fond v současné době nese jak rizika investiční, tak rizika pojistná. Po transformaci by měly být do výplatní fáze penzijního připojištění zapojeny životní pojišťovny, které zajistí vyplácení doživotních penzí.

Výsledkem řady jednání výše zmíněné pracovní skupiny, a v jejím rámci také užší pracovní podskupiny

FOTO: © PAVEL KRUGLOV/DREAMSTIME.COM

k problematice samotného oddělení majetku, která se zabývala zhodnocením položek aktiv a pasiv a jejich rozdělením mezi akcionáře a účastníky, je návrh řešení problematiky oddělení majetku spočívající ve vytvoření tzv. paralelního systému penzijního připojištění. Pracovní podskupina došla k závěru, že vzhledem k reálným negativním dopadům transformace, budou na účastníky penzijního připojištění, nebo na akcionáře penzijních fondů, bude vhodnějším řešením vytvoření paralelního systému vedle stávajících penzijních fondů, do kterých již novým účastníkům nebude umožněno vstupovat.

VYTVOŘENÍ TZV. PARALELNÍHO SYSTÉMU

Stávající penzijní fondy zůstanou zachovány s tím, že nebudou moci uzavírat od určitého data nové smlouvy o penzijním připojištění. Dle nové právní úpravy bude možné založit penzijní společnosti, které budou provozovat penzijní připojištění podle nových pravidel. Penzijní spo-

lečnosti budou obdobou investiční společnosti s tím, že jejich činnost bude zákonem omezena na správu účastnických fondů včetně státního příspěvku a zprostředkování doživotní penze u životní pojišťovny.

Účastnický fond bude samostatný soubor majetku náležející účastníkům penzijního připojištění. Účastnický fond nebude právnickou osobou. Penzijní společnost bude účtovat o stavu pohybu majetku, závazcích, o nákladech a výnosech a výsledku hospodaření v účastnických fondech. Dohled nad činností penzijních společností bude vykonávat Česká národní banka. Nad poskytováním a vrácením státního příspěvku bude vykonávat kontrolu Ministerstvo financí ČR.

ZMĚNA SYSTÉMU PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ PŘINESE ÚČASTNÍKŮM NÁSLEDUJÍCÍ VÝHODY:

- obecně možnost volby, jakým způsobem chce účastník své prostředky zhodnocovat s tím, že bude regulováno automatické přesunutí

do méně rizikových fondů s blížící se dobou nároku na výplatu penze; to by mělo ve výsledku přinášet vyšší zhodnocení vložených prostředků;

- omezení rizik vymahatelnosti prostředků v případě úpadku penzijní společnosti;
- zachování příspěvkového charakteru systému;
- znovuzavedení penze na dobu určitou, kde při předčasném úmrtí příjemce této penze bude nevyčerpaná část součástí dědictví (za stávající právní úpravy při nesjednání pozůstalostní penze prostředky účastníka zůstávají penzijnímu fondu, což se ukazuje jako problematické a vyvolává soudní spory).

Výše uvedené skutečnosti by měly být dostatečnou motivací pro účastníky, aby zvážili přechod na nový systém penzijního připojištění. (TZ)

Slovo ministra

Dokončení ze strany 1

Je-li problém v nastavení této expozice, je třeba otevřít debatu a upravit tuto expozici v případě, že bychom došli k názoru, že tyto expoziční doby horníky dostatečně nechrání. Naším cílem musí být horník opouštějící důl ještě v relativně mladém věku nebo mladším středním věku, tak aby byl zdravý a aby byl schopen se rekvalifikovat pro jiná povolání na povrchu. Další možnost řešení situace starších horníků spočívá ve větším využívání penzijního připojištění, zejména výsluhové penze, a ve výším zapojení hornických zaměstnavatelů, kteří jsou, jak známo, vysoce ziskoví. Návrhy na zavedení preferencí jednotlivých skupin pojistěnců, ať se týkají důchodového věku nebo i výše důchodu, tedy z uvedených důvodů zásadně odmítám.

Na základě nového zákona bude velmi výhodné po dosažení penzijního věku nadále pokračovat, byť třeba jenom cestou částečného úvazku, v pracovní dráze, protože na rozdíl od stávajícího stavu se bude penze tímto navyšovat. Je tady zavedena možnost souběhu poloviční penze s další pracovní aktivitou a s ještě výraznějším navyšováním penze. Znamená to tedy, že tento zákon přinese vedle některých nepopulárních, ale zcela nezbytných věcí, jako je postupné prodlužování věku odchodu do důchodu v souladu s prodlužující se délkou života, také celou řadu pozitivních změn pro velké množství konkrétních občanů České republiky.

PETR NEČAS

MÍSTOPŘEDSEDA VLÁDY

A MINISTR PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Poslanci schválili I. etapu důchodové reformy

Pokračování ze strany 1

Uplatněné pozemkovací návrhy

Vláda návrh zákona předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu v únoru 2008. Nejvýznamnější pozemkovací návrhy ve prospěch pojistěnců, které Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR akceptovalo, spočívají:

- v zavedení zvláštního výpočtu důchodu pro osoby, které aspoň 15 let pečovaly o bezmocnou/závislou osobu, čímž bude zohledněna tato péče ve výši důchodových nároků pečujících osob,
- v postupném prodloužení období pro předčasný odchod do starobního důchodu ze tří na pět let,
- v nově stanovené povinnosti pro okresní správy sociálního zabezpečení, aby předaly nebo do 7 dnů zaslaly občanovi stejným posudku o invaliditě,
- ve zrušení omezení počtu kalendářních dní vyloučených dob v případě péče o dítě ve věku do čtyř let.

Po projednání v Senátu a po podpisu prezidentem republiky by měl návrh zákon na nabýt účinnosti dnem 1. ledna 2010.

Výhled výdajů na základní důchodové pojistění

Výdaje na základní důchodové pojistění činí v současné době 8,1% HDP. Do roku 2050 by se podle současné právní úpravy výdaje na základní důchodové pojistění zvýšily na 11,7% HDP, avšak v důsledku navržených změn by se tyto výdaje měly snížit na 10,5% HDP. (TZ)

V kolika letech půjdou lidé do penze

Rok narození	mužů	Důchodový věk činí u žen s počtem vychovaných dětí						
		0	1	2	3	4	5 a více	
1936	60r+2m	57r	56r	55r	54r	54r	53r	
1937	60r+4m	57r	56r	55r	54r	54r	53r	
1938	60r+6m	57r	56r	55r	54r	54r	53r	
1939	60r+8m	57r+4m	56r	55r	54r	54r	53r	
1940	60r+10m	57r+8m	56r+4m	55r	54r	54r	53r	
1941	61r	58r	56r+8m	55r+4m	54r	54r	53r	
1942	61r+2m	58r+4m	57r	55r+8m	54r+4m	54r+4m	53r	
1943	61r+4m	58r+8m	57r+4m	56r	54r+8m	54r+8m	53r+4m	
1944	61r+6m	59r	57r+8m	56r+4m	55r	55r	53r+8m	
1945	61r+8m	59r+4m	58r	56r+8m	55r+4m	55r+4m	54r	
1946	61r+10m	59r+8m	58r+4m	57r	55r+8m	54r+8m	54r+4m	
1947	62r	60r	58r+8m	57r+4m	56r	56r	54r+8m	
1948	62r+2m	60r+4m	59r	57r+8m	56r+4m	56r+4m	55r	
1949	62r+4m	60r+8m	59r+4m	58r	56r+8m	56r+8m	55r+4m	
1950	62r+6m	61r	59r+8m	58r+4m	57r	57r	55r+8m	
1951	62r+8m	61r+4m	60r	58r+8m	57r+4m	57r+4m	56r	
1952	62r+10m	61r+8m	60r+4m	59r	57r+8m	57r+8m	56r+4m	
1953	63r	62r	60r+8m	59r+4m	58r	58r	56r+8m	
1954	63r+2m	62r+4m	61r	59r+8m	58r+4m	58r+4m	57r	
1955	63r+4m	62r+8m	61r+4m	60r	58r+8m	58r+8m	57r+4m	
1								

■ Projekt

Jak zlepšit kvalitu dalšího profesního vzdělávání?

Česká republika, aby udržela konkurenceschopnost, musí dbát na vysokou kvalitu vzdělávání svých občanů. Právě projekt Kvalita v dalším profesním vzdělávání je jedním z pěti systémových projektů, vyhlášených naším ministerstvem, které položí základ pro vybudování systému dalšího profesního vzdělávání v České republice.

FOTO: © DMITRIY SHIRONOSOV | DREAMSTIME.COM

Jedním z cílů projektu Kvalita v dalším profesním vzdělávání je otevřít širokou platformu pro trvalou diskusi mezi vzdělávacími organizacemi, zástupci zaměstnavatelů, veřejné správy a dalšími sociálními partnery na téma zvýšení kvality a sjednocení úrovně vzdělávacích institucí, lektorů i vzdělávacích programů jako podmínky udržení zaměstnanosti, prosperity a konkurenceschopnosti v ČR. Za tím účelem se 17. června uskutečnila v Kongresovém paláci v Praze celostátní konference s mezinárodní účastí pod záštitou a za účasti místopředsedy vlády ČR a ministra práce a sociálních věcí Petra Nečase. A co si právě ministr Nečas od projektu slibuje: „Očekávám, že projekt Kvalita v dalším profesním vzdělávání vnese do této problematiky výrazný posun a napomůže zlepšit současný stav, kdy se naše země nachází z hlediska přístupu ke zvyšování kvalifikace na 21. místě z 27 členských států EU. Naším cílem je povýšení institucí poskytujících další vzdělávání na rovnocennou úroveň obdobných institucí v nejvíce spolehlivých zemích Evropy a světa.“

Odborníci z řešitelského sdružení na konferenci seznámili účastníky s nástroji nového, integrovaného systému zajištování a hodnocení

kvality dalšího profesního vzdělávání, které by měly významně ovlivnit situaci v dalším profesním vzdělávání v ČR. Dále byla představena strategie zabezpečování kvality v dalším profesním vzdělávání a to, jakou roli by v ní měl hrát stát. Představen byl i systém informační podpory kvality dalšího profesního vzdělávání prostřednictvím veřejně přístupného, přehledného a pravidelně aktualizovaného internetového portálu.

Představený systém má v konečné fázi za cíl usnadnit zájemcům o další vzdělávání orientaci v dosud nepřehledné nabídce, nabízet ziskání garance kvality užívatelem vzdělávacích služeb, a zvýšit tak motivaci zaměstnavatelů k většímu využívání a podpoře dalšího profesního vzdělávání.

Řešitelský tým vytvořil a pilotně ověřil následující výstupy projektu:

I. Systém certifikace vzdělávacích institucí

Jsou připraveny dva alternativní návrhy systémů: KVIS (Kvalita vzdělávacích institucí prostřednictvím sebehodnocení) a EduIQ 9001:2008.

Oba modely splňují tyto požadavky:

- základní kompatibilita s obdobnými modely používanými v jiných evropských zemích,
- akreditovatelnost certifikačních orgánů, které budou provádět certifikaci systému managementu kvality vzdělávacích institucí u Českého institutu pro akreditaci,
- začlenění nástrojů podporujících trvalé zlepšování certifikovaných vzdělávacích institucí.

U obou modelů certifikát platí tři roky. Nejvýznamnější rozdíl mezi oběma modely je, že audit podle modelu KVIS klade větší důraz na přezkoumání dokumentace vzdělávací instituce, a naopak jeho časový rozsah u auditu na místě je výrazně

FOTO: © DMITRIY SHIRONOSOV | DREAMSTIME.COM

nižší než v případě modelu EduIQ 9001:2008. U modelu KVIS je navíc časový rozsah auditu stejný pro všechny vzdělávací instituce bez ohledu na jejich velikost.

II. Systém certifikace lektorů – Nástroj prokazování a hodnocení kvality personálu

Byly vyvinuty certifikáty pro dvě profesní oblasti:

Certifikát lektora vzdělávání dospělých – osvědčuje kompetencí držitele v odborných oblastech, pro které prokáže kvalifikaci vč. znalostí a dovedností z oblasti tvorby a realizace vzdělávacích projektů. Udělený certifikát má pětiletou platnost, která se obnovuje recertifikací.

Certifikát manažera vzdělávání dospělých – získaný certifikát osvědčuje znalosti a dovednosti potřebné pro zastávání řídící funkce v subjektu zařízení se vzděláváním dospělých. Platnost certifikátu je pět let. Certifikát je určen těm, kteří zastávají řídící pozice v oblasti dalšího vzdělávání.

III. Akreditace vzdělávacích programů

Jde o systém, který podnítí postupné sjednocování stávajících požadavků na akreditaci od podání žádosti až po sjednocení výstupů a zajištění kontrolního systému. Tato opatření povýší akreditaci na proces zajištění kvality vzdělávacích programů v dalším profesním vzdělávání.

V tomto smyslu navržený optimalizovaný systém své poslání splnil.

IV. Informační systém

Má podobu internetového portálu, který:

- poskytuje ucelené, správné, ověřené a aktuální informace všem, kteří mají zájem na kvalitě dalšího profesního vzdělávání a používají tyto informace pro své rozhodování
- souštědruje rozptýlená a někdy nekvalitní data spravovaná různými certifikačními a akreditačními orgány
- poskytuje informační servis systémů certifikace EduIQ 9001 a KVIS, vyvinuty v rámci projektu.

Po dobu trvání projektu je portál dostupný v síti internet na adresu <http://www.kvalitavzdeleni.cz>:8008/web/kdpv/home. Uživatelé,

kteří chtějí využívat všechny funkce portálu, se musí registrovat. Po skončení projektu bude portál dostupný na adrese www.kvalitavzdeleni.cz

V. INTEGROVANÝ SYSTÉM kvality v dalším profesním vzdělávání – ZAJÍSTĚNÍ ZÁZEMÍ PRO REALIZACI A ROZVOJ

Obsahuje strategii metodického a organizačního zázemí pro realizaci a rozvoj nástrojů garantování kvality dalšího profesního vzdělávání. Jde o funkční systém udržitelný i po skončení projektu. K tomu je však nezbytná institucionalizace zázemí systému ve formě integrovaného systému kvality v dalším profesním vzdělávání, stručně označeném InSy.

Role správce InSy, resp. národní autority, je navrhována řešit v souladu s právní kompetencí v oblasti dalšího profesního vzdělávání.

Klíčovými částmi InSy jsou subsystémy zabezpečující kvalitu vzdělávacích institucí, kvalitu lektorů – manažerů a kvalitu vzdělávacích programů. Fungování celého InSy doplňují útvary: Výzkum a vývoj, Obchodně propagační centrum a Informační systém.

(TZ)

■ ITP

Trhy pracovních příležitostí přilákaly i na severu Čech mnoho návštěvníků

Lokalita severní Čech patří k oblastem s nejvyšší mírou nezaměstnanosti v České republice, a proto pilotní projekt Institut trhu práce (ITP) probíhá i v tomto kraji. Jedním z nástrojů pro zlepšení dané situace je pořádání akcí hromadného zprostředkování zaměstnaní, tzv. Trhy pracovních příležitostí.

Po Moravskoslezském kraji tyto akce v květnu a počátkem června proběhly v Teplicích (15. května), v Děčíně (28. května) a v Rumburku (4. června). Trhy pracovních příležitostí tak umožnily zprostředkovat osobní kontakt zájemců o práci, nezaměstnaných a studentů škol se zaměstnavateli nabízejícími volná pracovní místa. Tato nová forma hromadného zprostředkování zaměstnání se v praxi osvědčila jak uchazečů o zaměstnání, tak i u zaměstnavatelů samotných, kteří si nejen rozšířili databázi potenciálních zaměstnanců, ale provedli několik desítek povorů se zájemci o práci a dokonce se jim podařilo zajistit pracovníky na obtížně obsazovanou pozici.

V Teplicích hledali lidé uplatnění hlavně v dělnických profesích

V Teplicích se Trhu pracovních příležitostí zúčastnilo přes tisíc osob, z nichž byly přibližně dvě třetiny ženy se základním či středním vzděláním hledající uplatnění na trhu práce v dělnických profesích nebo jako administrativní pracovnice. Z hlediska věku byla mezi ženami nejpočetnější zastoupena skupina ve věku 30–40 let. Naproti tomu mezi muži byla nejpočetnější skupina ve věku 50 a více let. Muži nejvíce hledali zaměstnání v dělnických profesích, často bez blížší specifikace konkrétní pracovní pozice. Prezentovalo se zde celkem 30 firem nejrůznějších oborů a zaměření. Většina firem byla příjemně překvapena velkým počtem návštěvníků a přislíbila účast i při další podobné akci.

FOTO: © LEACH | DREAMSTIME.COM

nických profesích, často bez blížší specifikace konkrétní pracovní pozice. Prezentovalo se zde celkem 30 firem nejrůznějších oborů a zaměření. Většina firem byla příjemně překvapena velkým počtem návštěvníků a přislíbila účast i při další podobné akci.

Do Děčína přijelo nabídnout práci devatenáct firem

Z 36 pozvaných firem z Děčína a nejbližšího okolí se akce zúčastnilo 19 firem převážně strojírenského zaměření. V malém sále se dále pre-

zentovaly čtyři střední školy a odborná učiliště, dvě rekvalifikační firmy a také úřad práce. Akci navštívilo přes 600 uchazečů o zaměstnání či zájemci o změnu zaměstnání. Další skupinou návštěvníků byli žáci 8. třídy, kteří v příštím roce končí povinnou školní docházku. Pro ně byly připraveny prezentace středních škol a učilišť.

Vzhledem k pozitivním reakcím vystavovatelů a návštěvníků se organizátor celé akce, jím byl Institut trhu práce (ITP) při Úřadu práce v Děčíně, již zamýšlil nad uspořádáním dalšího ročníku této úspěšné akce.

Trh pracovních příležitostí v Rumburku

O týden později proběhl další Trh pracovních příležitostí, který byl opět v režii Institutu trhu práce při Úřadu práce v Děčíně. Na akci se prezentovalo celkem 16 firem z celého Šluknovského výběžku. Prostor v předsálí byl k dispozici pěti středním školám a učilištěm, které prezentovaly svou nabídku žákům základních škol, kteří v příštím roce končí povinnou školní docházku a budou se rozhodovat o výběru střední školy. Akce se také povinně zúčastnilo 200 vybraných uchazečů o zaměstnání, které vybral Úřad práce v pobočce Rumburk.

ZDROJ: ITP

Institut trhu práce

BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, o.s.

ve spolupráci se Společenstvím pro vzdělávání a supervizi v krizové intervenci

pořádá výcvik v telefonické krizové intervenci pro doplnění TÝMU DONA LINKY A NONSTOP LINKY BÍLÉHO KRUHU BEZPEČÍ

Akreditovaný výcvik (150 hodin) zaměřený na pomoc osobám ohroženým domácím násilím, obětem a svědkům trestních činů.

PODMÍNKY PŘIJETÍ DO VÝCVIKU:

- Věk nad 21 let, splnění zákonného podmínek podle § 110 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- osobní pohovor.

Zahájení výcviku:

víkend 1. a 2. 11. 2008

Průběh výcviku:

5 víkendových soustředění, šest čtvrtletních podvečerů

Předpokládaný konec:

březen 2009

Cena:

11 000 Kč

ÚSPĚŠNÝM ABSOLVENTŮM BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ NABÍZÍ:

- Zajímavou práci v mezioborovém týmu na specializovaných linkách nonstop pomoci
- Odpovídající odměnu za práci
- Dohodu o pracovní činnosti na min. 12 hod. měsíčně
- Místo výkonu práce v Praze

Podmínky a přihláška:

www.bkb.cz

KONTAKT:

Vlastimil Zima; tel.: 251 317 110; e-mail: dona.linka@bkb.cz

PŘIHLÁŠKY ZASLAT BKB NEJPOZDĚJI DO 15. 9. 2008

■ Když se řekne...

Sanace rodiny

Sanace rodiny je jedním z nástrojů podpory rodičů, kteří pečí o své děti zvládají obtížně. Důsledkem této obtíží bývá neprosívání dítěte v rodině. Jde o rodiny, které se často dlouhodobě ocitají v situaci nejrůznějších starostí – existenční nejistota, strach ze ztráty bydlení, nestabilní a nejisté vztahy v rámci užší i širší rodiny, sociální pozice outsidera na okraji společnosti.

FOTO: © PAVEL LOSEVSKY | DREAMSTIME.COM

Obtíže se nabízí jedna na druhou a rodičům pak často nezbývá energie na nic jiného než na útek před nimi. Špatný prospívání dítěte nebývá v této případě většinou důsledkem záměrného ubližování ze strany rodičů, ale je spíše projevem jejich

snižené kapacity vyladit se na dítě a jeho potřeby. V těchto situacích obvykle hovoříme o zanedbávání péče.

Cílem sanace rodiny je předcházet, zmírnit nebo eliminovat příčiny ohrožení dítěte a poskytnout rodičům

i dítěti pomoc a podporu k zachování rodiny jako celku. Jedná se o činnosti směřující k odvrácení možnosti odebírání dítěte mimo rodinu, k realizaci kontaktů dítěte s rodinou v průběhu jeho umístění do ústavní výchovy nebo k umožnění jeho bezpečného návratu domů. Role týmu sanace rodiny spočívá v podpoře jednotlivých členů rodiny. Je třeba je přivést k tomu, aby rozpoznali zdroje svých těžkoťí a možnosti, jak je změnit či odstranit. Rodiče často nedůvěřují sociálním pracovníkům a institucím, obávají se změn a nevěří, že by jich byli schopni. Mají proto tendenci k odvracení pozornosti pomáhajících pracovníků od podstaty svých těžkoťí, bagatelizují je, mnohdy na ně nemají reálný náhled. Není výjimkou transgenerační předávání modelů chování, jež prohlubují negativní dopad na kvalitu života dítěte i rodiny.

Sanace rodiny se týká formálních stránek rodiny i obsahových stránek rodičovství. V praxi se osvědčuje začít s formálními stránkami rodiny, protože jsou pro rodiče bezpečnější a přímo ovlivňují možnost jejich vyladění na obsah rodičovství. Když rodina nemá peníze na jídlo a hrozí jí ztráta bydlení, rodiče nemají kapacitu zajímat se o význam společné hry se svými dětmi. Od začátku sanace rodiny je ale třeba s rodiči mluvit o formálních i obsahových stránkách rodinného života a zjišťovat, jaké mají představy o své roli a o rolích ostatních členů týmu. Předejdě se tím nedorozuměním, která vznikají dlouhodobým zaměřením pozornosti pouze na řešení formálních stránek rodiny (úklid, docházka do školy, dávky sociální podpory).

Mnozí rodiče dětí ohrožených odebíráním mimo rodinu považují otázky rodičovství za svou soukromou záležitost. Zároveň vnímají, že nedostatky v této oblastech jsou riziky pro odebíráni dětí. Aby byly schopni blíže se věnovat svému rodičovskému chování, potřebují od začátku spolupráce vědět, že s nimi i o této aspektech budou pracovníci mluvit otevřeně, že

budou mít právo říci „ne“, že jim pracovníci budou naslouchat bez zahanbování, že budou podporováni tak, jak to budou považovat za přiměřené. Ve zpětnovazebních rozhovorech rodiče často sdělují, že si nejvíce váží respektu – že „byli bráni takoví, jaci jsou, a necítili se za to ponížování“.

Typy ZANEDBÁVÁNÍ PÉČE O DÍTĚ

Zanedbávání dítěte se projevuje nedostatečnou péčí rodičů, často generačně opakovanou. Obvykle jsou rozlišovány čtyři typy zanedbávání:

- fyzické – neuspokojování tělesných potřeb dítěte,
- výchovné – nezabezpečení možnosti vzdělávání, chybějící ochrana před dětskou prací aj.,
- emoční – neuspokojování citových potřeb dítěte,
- zanedbávání zdravotní péče.

V rodině se často vyskytuje společně. Jejich rozlišení však může přispět k volbě správné intervence na podporu dítěte.

ZANEDBÁVÁNÍ VÝŽIVY

– dítě v průběhu dne opakovaně hladoví nebo dostává nevhodné jídlo. Případy zanedbávání obvykle diagnostikuje dětský lékař na základě nízké váhy dítěte či jeho špatného prospívání. Jeho úkolem je též zjistit, zda nedostatečná váha není důsledkem zdravotního problému. Dalšími příklady zanedbávání výživy jsou zdravotní problémy dítěte způsobené nedodržováním dietních doporučení lékaře, příp. odlišných kulturních norem, nebo zda jde o záměrné zanedbávání péče. Sociální služby zaměřené na podporu zanedbávaného dítěti a jeho rodině by proto měly být zaměřeny nejdříve na stabilizaci sociální situace rodiny, následně pak na rozvoj rodičovských dovedností v péči o dítě. Jejich důležitou součástí bývá mnohdy nácvik a podpora pečujícího rodičovského chování. Chudoba rodiny a její sociální vyloučení může rodiče v jejich péči o dítě výrazně omezovat.

ZANEDBÁVÁNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE – dětem chybí preventivní zdravotní péče, v době nemoci jim rodiče nejsou schopni zajistit adekvátní péči, příp. nezajíšťují specializovanou zdravotní péči, kterou stav dítěte vyžaduje.

ZANEDBÁVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – je patrné u dětí, které nejsou posílány pravidelně do školy, mají časté absence, nebo nejsou vzdělávány s ohledem na své specifické potřeby.

NEADEKVÁTNÍ DOHLED – dítě je po necháno samo bez dohledu na dobu, která neodpovídá jeho vývojovému stupni (např. pro roční dítě může být nebezpečný minutový pobyt ve vaně bez dohledu dospělého).

ZANEDBÁNÍ OCHRANY DÍTĚTE PŘED NEBEZPEČÍM Z OKOLNÍHO PROSTŘEDÍ (DOMA I MIMO DOMOV) – je zanedbána prevence vzniku úrazu dítěte.

ZANEDBÁVÁNÍ EMOČNÍ (NEADEKVÁTNÍ PODPORA A PŘIJETÍ DÍTĚTE) – velmi vážná forma zanedbávání, která se těžko prokazuje. Dítě se v rodině nedostává přijetí a laskavé péče rodičů, v rodině emočně strádá.

Všechny typy zanedbávání vysoce korelují s chudobou a špatným sociálním postavením rodin. Proto je někdy těžké rozlišit, zda je schopnost pečovatelů poskytovat dětem adekvátní péči snížena v důsledku jejich špatné sociální situace, příp. odlišných kulturních norem, nebo zda jde o záměrné zanedbávání péče. Sociální služby zaměřené na podporu zanedbávaného dítěti a jeho rodině by proto měly být zaměřeny nejdříve na stabilizaci sociální situace rodiny, následně pak na rozvoj rodičovských dovedností v péči o dítě. Jejich důležitou součástí bývá mnohdy nácvik a podpora pečujícího rodičovského chování. Chudoba rodiny a její sociální vyloučení může rodiče v jejich péči o dítě výrazně omezovat.

UKÁZKY Z KNIHY SANACE RODINY (PORTÁL, 2008)

Pilotní program AOP a PMS ČR pomáhající obětem trestných činů finišuje

Necelé dva roky již funguje pilotní projekt Specializované komplexní poradenství obětem trestných činů, který organizuje Asociace občanských poraden společně s Probační a mediační službou ČR.

Po roce a půl práce má projekt své výsledky. Podarilo se vyškolit poradce, vybavit je hodnotným manuálem pro práci s oběťmi, probíhá i další vzdělávání a supervize pod vedením odborníka.

„Dále jsme distribuovali informační materiály pro Oběti trestných činů; blízké osoby oběti trestných činů a pro zaměstnavatele,“ dodává realizátor projektu Ondřej Kotáb.

Dohromady šest poradců poskytuje ve stanovených časech specializované poradenství v Berouně, Třebíči a Brně vždy v občanské poradně i středisku Probační a mediační služby ČR.

Od listopadu 2006 do května 2008 poskytli poradci v Berouně, Třebíči a Brně specializované poradenství celkem 431 obětem trestných činů i domácího násilí, jednalo se celkem o 1 431 konzultací s poradcí. Nejčastější formou kontaktu byla osobní návštěva klienta v poradně, následují telefonické konzultace a v několika případech forma dopisu, e-mailu.

„Nejvíce otázek obětí se týká průběhu trestního řízení, vlastních práv, podání trestního oznámení nebo žaloby, způsobu náhrady škody, náležitosti rozvodu apod. Někdy jde o předání informací, rad, jindy o psychickou podporu nebo alespoň předání kontaktů na další odborníky,“ říká ředitel Asociace občanských poraden Hynek Kalvoda.

né po celém území ČR,“ uzavírá ředitel Probační a mediační služby Pavel Stern.

Vzhledem k blížícímu se konci tohoto pilotního projektu se proto připravuje projekt návazný, jehož hlavním cílem je rozšíření vytvořených služeb do dalších regionů ČR.

Zámerem návazného projektu je vytvořit síť služeb „první pomoci“ obětem trestných činů a jejich blízkým tak, aby se těmto poškozeným mohlo dostat právní a psychosociální podpora. Za tímto účelem se bu-

dou rozšiřovat poradenské služby v zařízeních AOP a PMS ČR, rozvíjet spolupráce s dalšími organizacemi. Poradci se rovněž zapojí do vzdělávání pracovníků, kteří jsou různým způsobem v kontaktu s oběťmi trestných činů a jejich blízkými.

Kontakty, více o projektu, jeho aktivitách a výstupech (včetně informací pro oběti trestných činů) naleznete na stránkách projektu: www.obcanskeporadny.cz/obeti

Asociace občanských poraden je nestátní nezisková organizace pů-

sobící na celém území ČR. Zastřeší a sdružuje občanské poradny, kterým poskytuje služby přispívající ke zvyšování kvality občanského poradenství. Úplný seznam občanských poraden naleznete na adrese: <http://www.obcanskeporadny.cz>.

Probační a mediační služba ČR usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality (www.pmscr.cz).

Specializované komplexní poradenství obětem trestných činů

■ Projekt

Komu pomohla Podaná ruka?

K poslednímu červnu 2008 končí dvouletá úspěšná existence projektu Podaná ruka. Byl velmi úspěšný a daleko přesáhl cíle, které si na začátku stanovil. Jeho hlavním cílem byla integrace osob se zdravotním handicapem na trh práce. Celkový počet klientů, kteří získali nějaký druh podpory, přesáhl počet 340 osob.

Výsledky projektu

Během dvou let se podařilo zaměstnat celkem 105 osob s nejrůznějšími zdravotními handicapami, a to i osobám, které byly pět a více let nezaměstnané. Více než polovina podpořených osob prošla úspěšně pracovními zácviky a většina těch, kteří úspěšně dokončili pracovní zácviky, si doplnila své vzdělání či si zvýšila kvalifikaci v některé z následujících oblastí: počítacové kurzy, anglický jazyk a odborné dovednosti – ve šperkařské dílně, keramické dílně, obchodním oddělení, administrativě nebo managementu.

„Na co jsme opravdu hrdí, je to, že díky projektu dnes pracují na vedoucích pozicích a na pozicích lektorů a školitelů samy osoby se zdravotním handicapem, které dále vedou a školí další. Dále pět osob se zdravotním handicapem prošlo intenzivní přípravou a složilo rekvalifikační zkoušky v oborech keramika a obsluha v kavárně,“ říká Lenka Kohoutová,

Foto: © STANISLAV PEROV | DREAMTIME.COM

ředitelka společnosti Bezbariérové pracoviště tolerance, s. r. o. (B. P. T., s. r. o.), společnosti, která v červnu 2006 získala dotaci z JPD3 na projekt Podaná ruka.

Důležité kontakty

Projekt byl během svého trvání úspěšně prezentován jak v ČR na nejrůznějších seminářích a konferencích, tak i v zahraničí, konkrétně v Bruselu. Díky projektu byla navázána spolupráce se subjekty na otevřeném trhu práce, které po úspěšném ukončení pracovních zácviků jsou i nadále ochotny zaměstnávat osoby se zdravotním handicapem. Společnost B. P. T., s. r. o., se dále aktivně věnuje podpoře vstupu osob se zdravotním handicapem na trh

práce, pokračuje v poskytování počítacových kurzů, a to i včetně testování ECDL, výuky anglického jazyka, korálkářské výroby. Společnost má provozovnu na adresě Bohuslava ze Švamberka 4 v Praze 4 (pobлиз stanic metra C Pražského povstání). Aktuálně volné pozice pro handicapované jsou zveřejňovány na webových stránkách www.ibpt.cz, www.nfozp.cz, www.annonce.cz, www.burzaprace.cz a správěných organizacích, jako jsou Fokus, Bona, o. p. s., Eset-Help, Svaz tělesně postižených v ČR, APPN a samozřejmě Úřady práce Praha.

Projekt Podaná ruka byl finančně podpořen Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hlavního města Prahy.

Zdroj: B. P. T.

■ Festival

Kino bez bariér

O tom, že mezinárodní filmový festival v Karlových Varech je pro naši kinematografi užitkovou akcí, není pochyb. Je dobré, že organizátoři této prestižní akce pamatují i na handicapované a letos už po osmnácté byl nejdílnou součástí festivalu projekt Kino bez bariér.

Hlavním cílem projektu Kino bez bariér je po všech stránkách usnadnit vozíčkářům návštěvu filmového festivalu. Co si pod tím konkrétně představit? Handicapovaným a jejich

dopravu byly k dispozici zdarma vstupenky do bezbariérových kin, asistenční služby, doprava po Karlo-

vých Varech a okolí, parkovací místa u hotelu Thermal, rozsáhlý informační servis, který pomohl s orientací ve festivalovém dnu. Za osm let své existence si tento počin získal řadu věrých návštěvníků a počty hostů vozíčkářů každým rokem rostou.

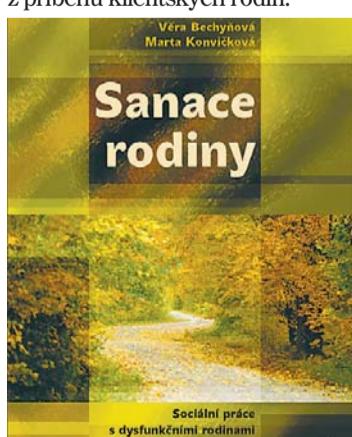
Letos se v rámci projektu Kina bez bariér uskutečnilo na Mlýnské kolonádě taneční vystoupení vozíčkářů. Možnost vyzkoušet si, jak taková výuka tance probíhá, měli i přihlížející diváci.

Zdroj: WWW.KINOBEZBARIER.CZ

■ Křížovka

V České republice v kategorii žen mezi 20. a 49. rokem s alespoň jedním dítětem mladším 12 let pracují na částečný úvazek jen necelá 4 % těchto maminek, zatímco v sousedním Německu nebo Rakousku je to jedna třetina. Chceme proto více motivovat zaměstnavatele k vytváření částečných pracovních úvazků pro rodiče malých dětí, a to cestou slevy na sociálním pojištění a zrušením minimální... (viz tajenka).

Vyluštěnou tajenku zasílejte na adresu redakce novin do 20. srpna. Jeden z vás získá publikaci Sanace rodiny autorek V. Bechyňové a M. Konvičkové z produkce nakladatelství Portál. Sanace rodiny je v českém kontextu sociální práce novým fenoménem. Jde o moderní a efektivní způsob sociální práce s celou rodinou, jejíž děti jsou ohrožené v důsledku nevhovujícího rodinného a sociálního prostředí. Kniha popisuje proces sanace rodiny i jeho specifika v různých situacích, v nichž se rodiny s dětmi nacházejí. Nevyhýbá se ani pojmenovávání rizik, která mohou s poskytováním sanace rodiny souviset nebo ji vylučovat. Výklad teorie je propojen s ukázkami z příběhů klientských rodin.

Tajenka z minulého čísla: „...putovaly do náhradní rodiny.“ Publikaci Lépe porozumět sobě i ostatním s podtitulem Zajímavé psychologické experimenty pro lepší pochopení našeho chování od Serge Ciccotti z produkce nakladatelství Portál získává L. Kroutilová z Berouna. Gratulujieme.

	BALKÁNSKÝ SMRK	2. DÍL TAJENKY	DOM. OLIN	ŽAL	ZNAČKA KOSMETIKY	MOHUTNÁ AREKOVITÁ PALMA		MUŽSKÉ JMÉNO (29. 6.)	NÁŠ HÁZENKÁŘ	PEKÁRENSKÉ ZAŘÍZENÍ	NÁZEV RÍMSKÉ PADESÁTKY	RYSEC PUSTINNÝ		NÁS HOROLEZEC	ITALSKÉ SÍDLO	1. DÍL TAJENKY	POLICEJNÍ HLÍDKA
OKOUSET ZOBANIM							DOMÁCKY JOSEF						NĚMECKÝ POLITIK				
NEVOLNOST							CÁST AREÁLU PCHÁČ						ŠPANĚL POLEVKÁ UHLOVODÍK				
DRAVÝ PTÁK					NIMROD VOLNÉ ČASY						ANGLICKÝ „OPAKOVAT“ OBTIŽNÝ HMYZ						
KORYŠ				BÝT ZAVĚŠEN DRUH KLAVÍRU					ÚZEMÍ OBCE ANALGETI-KUM								
ŘÍMSKÉ ČÍSLO (4)			ZBYTKY PO HOŘENÍ PORCE (MASA)					NĚMECKÝ „VOKÁL“ SELHÁNÍ ORGANISMU					NEBOŤ (NÁR.) DONUTIT				
DRUHÝ PILOT							TUREC, HUD. NÁSTROJ KÓD LET. OUZINKIE						PRÁŠEK Z KVĚTU NOTOVÝ ZÁPIS				
GIGANT						MOŘSKÝ ŽIVOCÍCH DOMÁCKY FATIMA						PODNIK. ŘEDITEL. KRONIKA J. HOLEČKA			PROVINĚNÍ	PSÍ JMÉNO	
HLOUPÁ ŽENA HLT					STŘÍBRNÁ MINCE LISTNATÝ STROM					NAIVNÍ ČLOVĚK SPZ JIHLAVY							
OSÍVÁTI					KÓZE ONDATRY IMUNITNÍ SYSTÉM (ZKR.)			MUŽ. JMÉNO (2. 6.) HOVOROVÝ SOUHLAS									
CHEMICKÝ PRVEK							3. DÍL TAJENKY										
CUKROVINKA (Z KOKOSU)							POVRCHNÍ OBDIVOVATELÉ						TÍMTO ZPŮSOBEM				

■ Z regionu

Nezaměstnaní pracují s pomocí úřadu práce ve Velké Británii

Úřad práce v Jablonci nad Nisou využívá pro zvýšení uplatnění našich uchazečů na trhu práce vedle nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti rovněž projektů financovaných z prostředků Evropské unie. V letošním roce realizuje dva projekty v rámci programu Leonardo da Vinci.

Od měsíce února 2008 probíhá v rámci programu Leonardo da Vinci Celoživotní učení projekt Nová země za zkušenostmi. Tento projekt je reálnován s podporou Evropského společenství. Cílem projektu je snaha připravit mladé lidi na vstup na evropský trh práce, podpořit jejich zájem o jazykové znalosti a zvýšit šance na jejich pracovní uplatnění. Vybraní uchazeči o zaměstnání získají praktické zkušenosti během tříměsíční stáže ve Velké Británii a využijí zkušeností ze zahraničí v různých oborech lidské činnosti.

Projekt se orientuje na uchazeče o zaměstnání ve věku 18–29 let se zájmem o práci v zahraničí, minimálně se středním odborným vzděláním a schopností komunikace v anglickém jazyce. Koncem května 2008 odcestovalo šest vybraných uchazečů na tříměsíční stáž do města Plymouth ve Velké Británii, kde v současné době pracují jako asistent na veterinární klinice, grafici v reklamních agenturách

Foto: © ISABEL POULIN | DREAMTIME.COM

a truhláři. Před odjezdem absolvovali účastníci kurz anglického jazyka pro posílení odborné terminologie.

Úřad práce v Jablonci nad Nisou zodpovídá při realizaci projektu za hlavní organizaci, výběr uchazečů o zaměstnání, jazykovou a odbornou přípravu účastníků. Naším partnerem je britská agentura European Training Consortium, Plymouth, která zajišťuje pro stážisty ubytování, stravování a zaměstnatele, u kterých vykonávají odbornou praxi. Dalšími partnery jsou úřady práce v České Lípě, Semilech a Liberci, které budou v našem projektu napomáhat s výběrem stážistů z rad uchazečů o zaměstnání a využívat získané dovednosti a zkušenosti v rámci dalších okresů Libereckého kraje.

MICHAL HOLÝ

ÚŘAD PRÁCE V JABLONCI NAD NISOU

■ Událost

Max – nejlepší vodící pes u nás

V areálu Helpes v pražském Motole se 7. června uskutečnil třetí ročník Mistrovství světa výkonu vodících psů. Soutěž byla rozdělena do čtyř kategorií – tří kategorií podle stupně zrakového postižení a jedna kategorie pro psy, kteří mají kombinovaný handicap (zrakově postižený vozičkář, hluchoslepý, s tělesným postižením apod.). Letošního ročníku se zúčastnilo celkem 23 nevidomých

Foto: HELPPES

a tělesně handicapovaných soutěžících. U psů se hodnotila poslušnost a zvládnutí speciálních cviků, kterým patřilo například nalezení a označení dveří, schodů, pultu, přechodu pro chodce či vyvedení z nepřehledné situace apod.

A kdo získal nejvíce bodů a stal se letošním mistrem ČR? Paní Jitří Vendrová s bílým švýcarským ovčákem Maxem (na obrázku).

Foto: HELPPES

Zdroj: HELPPES

■ KAMPAŇ SLICU

Jak se dodržují předpisy při ruční manipulaci s břemeny

Ruční manipulace s břemeny znamená dle § 28 nařízení vlády 361/2007 Sb. jakoukoli činnost, která zahrnuje zvedání, pokládání, strkání, tahání, posunování nebo přemisťování břemén jedním nebo více pracovníky. Pokládá se za ni též zvedání a přenášení živého břemene.

Při ruční manipulaci s břemeny může v důsledku vlastnosti břemene nebo nepříznivých ergonomických podmínek dojít k poškození páteře nebo onemocnění z jednostranné nadmerné zátěže. Ruční manipulace s břemeny je tak dlouhodobě spojena s nezádoucími udalostmi, zejména v podobě úrazů a nemocí z povolání.

Celoevropský problém

Výše uvedená skutečnost se vztahuje nejen na Českou republiku (dále jen ČR), ale i na celou Evropskou unii (dále jen EU). Z rozborů prováděných v rámci EU vyplýnulo, že 32,5 % zaměstnanců trpí bolestmi zad, které jsou důsledkem ruční manipulace s břemeny. Analýzou úrazovosti vykazované v ČR se zjistilo, že 70 % pracovních úrazů ve skladovém provozu bylo vykázáno v souvislosti s ruční manipulací, ve vnitropodnikové dopravě podíl těchto pracovních úrazů činil 64,8 %.

Výbor vrchních inspektorů práce (instituce zastřešující inspektoráty práce všech členských států Evropské unie, dále jen SLIC) – při zvážení negativních dopadů ruční manipulace, v návaznosti na Směrnici 90/269/EHS a v zájmu zajištění efektivního a jednotného uplatňování práva společenství v této oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – vyhlásil kampaně, zaměřenou na ruční manipulaci s břemeny.

Kontroly v oblasti dopravy a zdravotní péče

Jeden z hlavních úkolů Státního úřadu

Zaměření kontrol a počet zjištěných porušení v oblasti zdravotní péče za rok 2007

Kategorie kontrolovaných subjektů	Nemocnice	Pečovatelské domy/Domovy důchodců	Peč. domy pro duševně a těl. postižené	Lázně	Jiné
Hodnocení rizik u ruční manipulace	35	47	44	4	0
Povinnosti týkající se manipulace s pacientem/klientem: zacházení/mytí/přepravování	36	46	44	4	0
Stravovací provoz	9	10	14	0	0
Prádelny	6	5	10	1	0
Jiné	4	1	8	0	0
Povinnosti týkající se dalších služeb	4	12	4	0	0

Nejzávažnejší zjištěné skutečnosti

Při ruční manipulaci se zavazadly cestujících a s přepravovaným zbožím vykonávají zejména zaměstnanci na letištích pohyb v předklonu s otáčením v bederní části páteře, což může vést k trvalému přetěžování spodní části zad. Pytle a vaky s nákladem zboží jsou často velmi objemné nebo obtížně uchopitelné, což ztěžuje manipulaci zejména v nákladovém prostoru letadla. Hmotnost břemene přitom často přesahuje 30 i 40 kg.

JIŘÍ KYSELA
INSPEKTOR
STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE

du inspekce práce na rok 2007 se shodoval s touto kampaní a byl tematicky zaměřen na kontrolu dodržování předpisů při ruční manipulaci s břemeny v oblasti dopravy a zdravotní péče.

Kontrolní část kampaně proběhla v období září až listopad 2007. S cílem provést osvětu (zejména předložit návrhy a způsob řešení) v rámci dodržování platné legislativy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci inspektoré inspekce práce v roce 2007 navštívili celkem 143 společnosti z oblasti dopravy, tj. letiště, přistávky, firmy podnikající v sféře spediční dopravy a pracoviště provozující vnitropodnikovou dopravu, a celkem 154 společnosti z oblasti zdravotní péče, tj. nemocnice, pečovatelské domy či domovy důchodců a pečovatelské domy pro duševně nebo tělesně postižené. Tabulka poskytuje souhrnný přehled o tématech zaměření kontrol a počtu zjištěných porušení v oblasti zdravotní péče.

Výsledky kampaně potvrdily, že ve zmíněných oblastech jsou v rámci ruční manipulace s břemeny zůčastněni zaměstnanci skutečně vystaveni zvýšenému zatížení. Řešení situace spočívá zejména ve snížení hmotnosti, zlepšení pracovních podmínek nebo zkrácení doby vystavení zaměstnance zatížení.

Závěry jednání pracovní skupiny SLICu, která se konala na jaře letošního roku v Lucembursku, stanovily zaměření kampaně pro rok 2008 do oblasti stavebnictví a maloobchodní sítě (zahrnující krom drobných obchodů také supermarkety či hypermarkety). V souladu s kampaní SLICu zaměřil Státní úřad inspekce práce jeden ze svých hlavních úkolů v roce 2008 na kontrolu dodržování předpisů při ruční manipulaci s břemeny.

■ NEZAMĚSTNANOST

V červnu opět stouplo počet volných pracovních míst

Počet uchazečů o zaměstnání v červnu ve srovnání s květnem poklesl o 4,6 tisíc, míra evidované nezaměstnanosti zůstala na úrovni předchozího měsíce (5,0 %), v meziročním srovnání je nižší o 1,3 p. b. Počet volných míst zaznamenal tento měsíc mírný nárůst na 151,9 tisíc a je po dubnu t. r. historicky druhý nejvyšší. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo zůstal na úrovni minulého měsíce, tj. 2,0.

Počty uchazečů o zaměstnání

K 30. červnu evidovaly úřady práce celkem 297 880 osob, což je o 4 627 osob méně než ke konci předchozího měsíce. Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání je 279 573 dosažitelných uchazečů o zaměstnání, což je o 1 553 osob méně než ke konci předchozího měsíce. V průběhu června bylo na úřadech práce nově zaevidováno 39 695 osob. Je to o 3 539 nově evidovaných uchazečů více než v předchozím měsíci. Z evidence na úřadech práce v červnu odešlo celkem 44 322 uchazečů (ukončená evidence, vyřazení uchazeče). Je to o 5 445 uchazečů méně než v předchozím měsíci. V průběhu června nastoupilo do nového zaměstnání 26 423 osob, což je o 4 929 osob méně než v předchozím měsíci, 17 899 uchazečů bylo vyřazeno bez umístění.

NEZAMĚSTNANOST U NÁS A V EVROPĚ

Míra registrované nezaměstnanosti k 30. 6. 2008 činila 5,0 % (květen – 5,0 %, červen 2007 – 6,3 %). Harmonizovaná míra nezaměstnanosti, která je zpracovávána EUROSTATEM pro mezinárodní srovnání, dosáhla v ČR v červnu 2008 4,1 %. V ostatních zemích EU byla následující: EU27 6,5 %, Belgie 6,5 %, Bulharsko 5,4 %, Dánsko 2,5 %, Německo 7,1 %, Estonsko 4,3 %, Irsko 5,8 %, Řecko 8,3 % (březec), Španělsko 9,8 %, Francie 7,2 %, Itálie 7,7 % (březec), Kypr 3,1 %, Lotyšsko 5,5 %, Litva 4,4 %, Lucembursko 4,0 %, Maďarsko 7,4 %, Malta 5,5 %, Nizozemsko 2,8 %, Rakousko 3,7 %, Polsko 7,3 %, Portugalsko 7,2 %, Rumunsko 6,3 % (březec), Slovensko

4,1%, Slovensko 10,4%, Finsko 8,8%, Švédsko 4,4 %, Velká Británie 5,1% (březec).

Volná pracovní místa

Úřady práce evidovaly k 30. červnu celkem 151 881 volných pracovních míst. Je to o 537 míst více než v předchozím měsíci. Za měsíc červen bylo na úřadech práce nově nahlášeno nebo uvolněno 39 786 pracovních míst a 39 249 volných pracovních míst bylo nově obsazeno nebo zrušeno. Na jedno volné pracovní místo v současné době připadá v průměru 2,0 uchazeče. K tomuto datu evidovaly úřady práce 4 303 volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, na jedno volné pracovní místo připadalo 14,0 osob se ZP.

Informace o vývoji nezaměstnanosti v elektronické formě jsou zveřejněny na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/>.

Některé důležité údaje (platnost k 1. červenci 2008)

ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM * (měsíčné) od 1. 1. 2007	částky životního minima	pro jednotlivce 3 126 Kč, pro první osobu v domácnosti 2 880 Kč, pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem 2 600 Kč, pro nezaopatřené děti ve věku do 6 let 1 600 Kč, 6-15 let 1 960 Kč a 15-26 let (nezaopatřené) 2 250 Kč
	částka existenčního minima	2 020 Kč
MINIMÁLNÍ MZDA od 1. 1. 2007 *	pro zaměstnance odměňované měsíční mzdu:	8 000 Kč (při týdenní pracovní době 40 hodin), tj. 48,10 Kč/hod.
NEJNÍZŠÍ ÚROVNĚ ZARUČENÉ MZDY * (při týdenní pracovní době 40 hod.) od 1. 1. 2007	1. skupina prací:	48,10 Kč/hod.
	2. skupina prací:	53,10 Kč/hod.
	3. skupina prací:	58,60 Kč/hod.
	4. skupina prací:	64,70 Kč/hod.
	5. skupina prací:	71,50 Kč/hod.
	6. skupina prací:	78,90 Kč/hod.
	7. skupina prací:	87,10 Kč/hod.
	8. skupina prací:	96,20 Kč/hod.
cestovní náhrady * od 1. 1.		

Duševní poruchy jsou stále častější příčinou invalidity

Podle Světové zdravotnické organizace poruchy duševního zdraví představují pro evropský region druhou největší zdravotně sociální zátěž (po stárnutí populace a potřebě dlouhodobé péče na prvním místě). Jejich význam a dopad je proto možno považovat za celospolečensky závažný. Z hlediska zdravotně sociálního je pro duševní nemoci charakteristické, že oproti jiným nemocem začínají v poměrně nízkém věku.

Duševní nemoc provází postiženou osobu kolem 19 % z celkového počtu roků jejího života, tj. zpravidla 15 let. Tyto roky jsou provázeny zvýšenou nemocností, pracovní neschopností, zhoršením kvality života, ztrátou životní pohody, mnohdy i invalidizací, ztrátou soběstačnosti či předčasnými úmrtími. Kvalifikované odhady (z roku 2005) pro evropský region uvádějí, že z celkových 850 mil. osob žijících v tomto regionu trpí až 100 milionů osob depresemi, asi 21 milionů poruchami způsobenými nadmerným užíváním alkoholu, sedm milionu má Alzheimerovu chorobu nebo jiné formy demence, čtyři miliony osob mají schizofrenii. Náklady vynaložené na zdravotně sociální péči a pomoc pro osoby s duševními poruchami se v roce 2005 v EU pohybovaly kolem 400 miliard eur.

DUŠEVNÍ PORUCHY A PORUCHY CHOVÁNÍ V LÉKAŘSKÉ POSUDKOVÉ ČINNOSTI

Duševní zdraví, duševní poruchy a poruchy chování a související zdravotní a sociální otázky mají dopad na činnost zdravotních a sociálních systémů a mají také důležité místo v činnosti lékařské posudkové služby.

Rozhodování o dočasné pracovní neschopnosti spolu s prováděním kontroly posuzování dočasné pracovní neschopnosti u pojistenců s duševní poruchou je velmi obtížné. Klade velké požadavky na zhodnocení stavu psychiky, přesné diagnostikování druhu choroby, posouzení dynamiky choroby, určení prognózy. Všechny tyto zdravotní skutečnosti pak musí

plexní souhrn všech údajů a zjištění se stává objektivní hodnotou a seřízním základem pro rozhodování o pracovní neschopnosti nebo invaliditě. Součástí přístupu musí být také aspekt sociálního začlenění osoby, její včasné readaptace na práci a pracovní aktivity.

ČASTO SE VYPLATÍ ZMĚNA PRACOVNÍHO ZAŘAZENÍ

Pokud u práce neschopného pojistence dojde ke stabilizaci zdravotního stavu a obnovení pracovní schopnosti, je důležité v některých případech zvážit posouzení zdravotního způsobilosti k dosavadnímu zaměstnání lékařem závodní preventivní péče a případné převedení na jinou, zdravotně vhodnou práci. Práce v pracovních podmínkách přizpůsobených nebo odpovídajících zdravotnímu stavu by měla být součástí terapeutického postupu jako prostředek k zabránění ztráty ještě zachovalých sociálních a pracovních schopností, nutných pro výkon zaměstnání. V oblasti dočasné pracovní neschopnosti byla v roce 1990 v ČR průměrná délka jedné pracovní neschopnosti pro duševní poruchy a poruchy chování (diagnózy F 00-F 99) 35,5 dne, v roce 2000 již 55 dní a v roce 2007 68,3 dne. Přitom každoročně stoupá i počet případů dočasné pracovní neschopnosti z důvodu duševní nemoci. Za uvedené období tedy došlo k prodloužení doby trvání jedné pracovní neschopnosti z důvodu duševní nemoci o 32,8 dne, přičemž příčiny tohoto jevu nebyly zatím analyzovány a vysvětleny.

FOTO: © YEVGEN TIMASHOV | DREAMTIME.COM

Obtížné posuzování stupně závislosti

Pro posuzování stupně závislosti, schopnosti zvládat úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti u osob s duševní poruchou je zejména stejně, zda je zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, zda je osoba schopna dlouhodobě, samostatně, spolehlivě a opakovaně rozpozнат potřebu úkonu, úkon provádět ověkylým způsobem a kontrolovat správnost provedení úkonu. Uvedené skutečnosti umožňují postihnout dopad duševní poruchy na kvalitu života osoby a správně vyhodnotit neschopnost a závislost. Osoby s duševními poruchami selhávají nejprve v oblasti soběstačnosti, kdy nejsou schopny se přiměřeně sociálně začlenit a vysvětleny.

EUMASS

Posudkoví lékaři z celého světa rokovali v Praze o chronických nemocech

Na začátku června se uskutečnil v Praze XVIII. kongres Evropské asociace posudkových a revizních lékařů (EUMASS), která sdružuje posudkové a revizní lékaře pracující v pojišťovnách a v sociálním zabezpečení. Kromě zástupců 16 členských zemí EUMASS a dalších států Evropy přijeli účastníci i z tak vzdálených míst, jako je Brazílie, Aruba, Kanada, USA či Nizozemské Antily.

Záštitu nad kongresem EUMASS převzal ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas, primátor hlavního města Prahy Pavel Bém a předseda České lékařské společnosti J. E. Purkyně Jaroslav Blahoš.

Hlavním tématem kongresu byly chronické nemoci a jejich dopad na zdravotní péči a sociální zabezpečení včetně ekonomických hledisek. Mezi aktivní české účastníky plenárního zasedání patřila ředitelka Odboru lékařské posudkové služby ČSSZ a viceprezidentka EUMASS pro organizaci pražského kongresu Ljiljana Bojičová a ředitel Odboru posudkové služby MPSV Rostislav Čevela, kteří seznámili přítomné s organizací a činností lékařské posudkové služby v resortu ministra práce a sociálních věcí. S ohledem člena Poslanecké sněmovny na činnost posudkových lékařů vystoupil poslanec David Kafka. Vycházel z paradigmatu, že invalidní důchod je vždy žádoucí sociální zabezpečení, a předložil publiku k zamyšlení úvahy nad systémem posuzování v souvislosti se zvyšujícím se množstvím přiznávaných invalidních důchodů. „Jsou lékaři tolerantní nebo štědří? Ovlivňují moderní lékařské metody činnost lékařské posudkové služby?“ Pracovní neschopnost pro konkrétní práci není neschopnosti pro každou práci. Může posudkový lékař odhalit simulanty?“ ptal se poslanec. Současně vyjádřil ocenění všem posudkovým lékařům jako odvážným a výjimečným odborníkům.

Další český zástupce, ředitel společnosti IZIP Tomáš Mládek, hovořil o elektronické dostupnosti zdravotních údajů pacientů. Potřeba internetové dostupnosti nejen zdravotních údajů pacientů, ale i ostatních zdravotnických informací prostřednictvím odborných portálů zazněla i v dalších

ruchami chování jeví, že se řada osob s duševními poruchami nedostane nebo nedostane včas do péče odborného lékaře psychiatra, zejména pak starší osoby, osoby žijící osaměle nebo osoby s sociálně vyloučeném. Častým jevem je i tzv. somatizace duševních problémů, kdy se duševní problémy projíkají např. do páterních potíží, únavových syndromů, oběhových a zažívacích poruch apod. V těchto případech má poskytování zdravotní péče náhodný charakter, s opakováním návštěvami různých specialistů a hromadným různých vyšetření. K tomu přistupuje i skutečnost, že osoby s duševními problémy se mnohdy bojí stigmatizace a oddalují nebo se vyhýbají odborné psychiatrické péče. Údaje o činnosti lékařské posudkové služby a výsledky posuzování zdravotního stavu osob s duševními poruchami a poruchami chování ukazují, že duševní poruchy a poruchy chování mají své nezastupitelné místo v každém sociálním a posudkovém systému a že potřeby osob s duševním postižením jsou respektovány.

Po roce 2000 poruchy duševní a poruchy chování začínají mít dle odborníků charakter epidemie, a proto nabývají celospolečenské závažnosti a tím i ekonomické významnosti jak pro zdravotní, tak i pro sociální systémy a zaměstnanost i ve vztahu k otázkám sociálního začlenění či vyloučení.

ALENA ZVONÍKOVÁ

ODBOŘ POSUDKOVÉ SLUŽBY MPSV

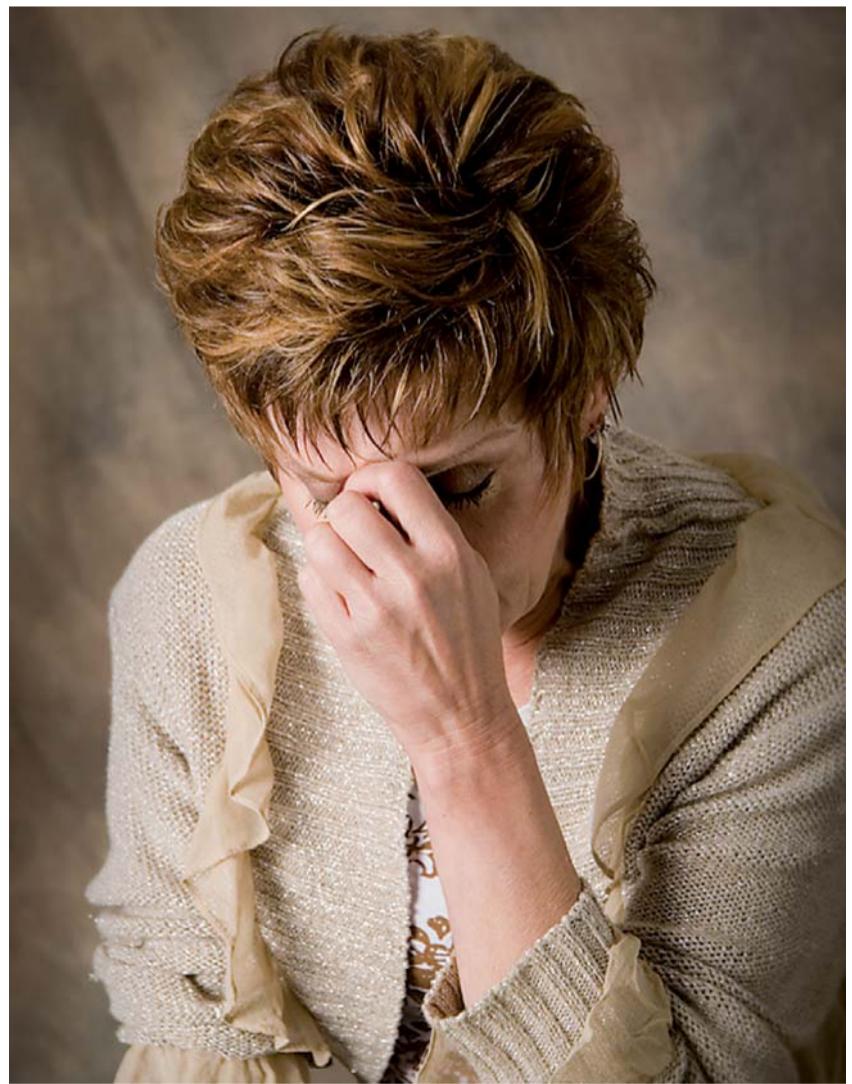

FOTO: © ERIC SIMARD | DREAMTIME.COM

být promítnuty ve vztahu k pracovní schopnosti/neschopnosti a schopnosti vykonávat dosavadní nebo jiné zaměstnání, výdělečnou činnost. Posuzování pracovní neschopnosti se nezakládá jen na subjektivních sděleních práce neschopného pojistence o jeho pocitech, náladách, stavech a problémech. K hodnocení psychického stavu má moderní psychiatrie řadu objektivních kritérií. Na zpřesnění diagnózy a funkčního dopadu duševních problémů mohou být využity i objektivní psychodiagnostické metody, zkoušky výkonnosti, pozornosti, zatížitelnosti, vyšetření intelektu, paměti, projektivní metody, testy osobnosti, škály deprese apod. Kom-

prezentacích. S přednáškou o výhledování zdravotnických informací na internetu zaujal posuchače G. Borgé da Silva z Francie. Vystoupení korespondovalo s myšlenkou o potřebě zlepšování vzdělání a výzkumu v posudkovém a revizním lékařství, které zazněla v prezentaci prezidenta EUMASS. Freddy Faleze zdůraznil výjimečnost oboru posudkového a revizního lékařství, která je však neoddělitelně spjata s potřebou pedagogické a výzkumné činnosti. V sekci posterů reprezentovali Českou republiku Ljiljana Bojičová a Radomír Kučera z ČSSZ s tématem Současné směry v pracovní neschopnosti a invaliditě, s posterem Celoživotní vzdělávání lékařů lékařské posudkové služby resortu MPSV Libuše Čeledová a Rostislav Čevela z MPSV a Radek Ptáček z ČLK.

Účastníci pražského kongresu si připomněli 35. výročí založení EUMASS. Asociace, která nyní sídlí

FOTO: © ANDRES RODRIGUEZ | DREAMTIME.COM

LIBUŠE ČELEDOVÁ

ODDĚLENÍ POSUDKOVÝCH SYSTÉMŮ MPSV